

aabner sig virkelig nu Udsigter for os til igen at tage aktiv Del i Verdensomsætningen. Der aabner sig betydningsfulde Udsigter for hele vort Erhvervsliv i alle dets Grene under de nye Forhold, der nu er kommet frem efter Vaabenstilstanden. Hurtigere, end man havde ventet, er det Jernbaand sprængt, der omgav os. Der viser sig en tydelig Trang til at ville af med de oplagrede Varer, til igen at faa Tilførslerne og Handelsforbindelserne i Stand, Trangen er saa stor, at det ikke altid er muligt for de Magter, der tidligere har handlet i absolut Forening og Forstaaelse med hinanden, at enes om Foranstaltningerne, medens der for os bliver en Mulighed for at benytte os af en vis Kappestrid mellem dem for at faa de store Mængder af de oplagrede Varer afsat. Nok er det, her er en Mulighed for et Opsving af vort Erhvervsliv, for vor Handel og Produktion, en Mulighed for at skabe Danmark en helt anden Stilling i Verdensomsætningen end den, vi hidtil har haft.

Men Handelens og Produktionens Væsen er Frihed, Erhvervenes Væsen er Frihed. Der vil ikke være nogen Mulighed for, at vore Erhverv kan benytte de gode Udsigter, der aabner sig for dem, medmindre der gengives dem en rimelig Frihed, naturligvis ikke en Frihed, der muliggør Overgreb overfor almene Interesser, men i saa Henseende vil Regeringen ogsaa altid kunne være sikker paa, at Rigsdagen som hidtil vil være at finde som en Støtte til at rejse et Værn mod saadanne mulige Overgreb. Men Grundlaget for det hele, Regelen i det hele maa være Frihed, thi uden den sker der intet stort og betydningsfuldt i det økonomiske Liv. Selv det bedste Kontorstyre kan ikke erstatte Initiativets Frihed, som er det eneste virkelig skabende i Erhvervslivet, og det gælder nu mere end nogen Sinde. Dette faar ogsaa Betydning i finansiel Henseende, idet vi ganske sikkert ikke staar ved Enden af de store ekstraordinære Byrder, som maa lægges paa vort Folk ad Beskatningens Vej. Der vil kræves mere endnu af denne Art, og det gælder da om, at man ikke udtørrer de Kilder, hvoraf der skal øses, at de holdes friske og rindende, og at man om muligt gør dem betydeligt mere

ydedygtige end før. Det er ogsaa af stor Interesse for Statsfinanserne.

Der er nu ingen her, som mener, at det skulde være muligt med eet Slag at komme bort fra den Række af Reguleringer, Rationeringer o. s. v., der er skabt paa Grundlag af Loven af 7. August. Heller ikke mener jeg, at man uden videre med eet Slag kan ophæve denne Lov. Det, der maa ske, og som burde være sket allerede for nogen Tid siden, er, at den Myndighed, som Regeringen fik som Følge af Krigsforholdene og udelukkende som Følge deraf, maa Regeringen efter en vis Frist give tilbage i Rigsdagens Hænder. Dette vil kunne ske gennem en Tidsbegrænsning af Loven, som man nu kan blive enig om den, en Tidsbegrænsning, der fastsættes under Hensyn til, at man i den Overgangsperiode, der vil skabes, vil kunne være i Stand til ved en forhaabentlig venskabelig Forhandling at iværksætte en Afvikling af disse Forhold; paa de Punkter, hvor denne Afvikling ikke kan finde Sted ad Lovgivningens Vej, maa man efter fornyet Overvejelse lægge en vis begrænset Myndighed i Regeringens Haand; men det væsentlige og afgørende er dette, at Rigsdagen paa ny maa have Haand i Hanke med denne Sag. Den Myndighed, som Rigsdagen gav fra sig under Krigsforholdene, maa gives tilbage til Rigsdagen, og Bestemmelsen om den nye Myndighed, der skal skabes for Regeringen, og de nye Foranstaltninger, der skal træffes for at hindre Misbrug af forskellig Art, maa træffes paa normal Maade mellem Regering og Rigsdag.

Jeg gentager: Tanken om at komme bort fra al Rationering med eet Slag, at komme bort fra al Regulering ligger mig saare fjernt, det er slet ikke det, der er Tale om. Her er Tale om en forhaabentlig ved en venskabelig Forhandling hidført Afvikling af Forholdene, ikke om en pludselig Afskaffelse af det Grundlag, hvorpaa det tidligere System har hvilet. Jeg kan nu ikke tænke mig, at dette kan volde saa særdeles store Vanskeligheder. Jeg undrer mig snarere over, at Regeringen ikke af egen Drift allerede nu er kommet til os for at lægge den Myndighed, den fik under Forudsætning af Krigen, tilbage i Rigsdagens Haand. At den skulde vægre sig